

Retningslinjer for utdanning
i akupunktur

rev. 1

2009

Det må ikke kopieres fra dette dokument i strid med åndsverkloven eller i strid med avtaler om kopiering inngått med KOPINOR, interesseorgan for rettighetshavere til åndsverk.

Rev. 1

2009

Norsk akupunkturforening (NAFO), Kongensgate 12, 0153 Oslo

Forord	1
Innledning	2
1. Faglige verdier	3
2. Studieorganisering	3
2.1 Krav til opptak	3
2.1.1 Opptakskomiteé	4
2.2 Studienivå	4
2.3 Mål for studiet	4
2.4 Studieplan	4
2.5 Lære og læringsprosesser	4
2.5.1 Praksis	4
2.6 Fordypningsoppgave	5
2.7 Innføring i forskning	5
3. Studentenes rettigheter	5
3.1 Læringsmiljø	5
3.2 Studentenes representasjon i institusjonens organer	5
3.3 Rett til fødselspermisjon	6
4. Eksamens- og vurderingsordninger	6
4.1 Vurdering	6
4.2 Eksamen	6
5. Faglig personale	6
5.1 Lærerkvalifikasjoner	6
5.2 Krav til praksisveiledere	6
6. Infrastruktur	7
7. Kvalitetssikring	7
7.1 Kvalitet og kvalitetssikringssystem	7
7.2 Standard for kvalitetssikring	7
8. Evaluering	8

De følgende retningslinjene skisserer prinsippene og minimumskravene for Norsk akupunkturforenings primære kvalitetssikring av utdanning innenfor tradisjonell kinesisk medisin (TKM). Retningslinjene er utarbeidet for utdanningsinstitusjoner som ønsker å bli godkjent av Norsk akupunkturforening (NAFO).

Retningslinjene skal sørge for at utdanningsinstitusjonen kan tilby studentene teoretisk og praktisk kompetanse til å kunne planlegge og gjennomføre sikker og effektiv akupunkturbehandling innenfor rammen av TKM, og i henhold til de krav som er satt av NAFO.

Retningslinjene i dette dokument skal følges og leses i sammenheng med *Rammekrav for akupunktører*, dokumentet som beskriver NAFOs faglige minimumskrav. De krav og anbefalinger som beskrives i både *Retningslinjer for utdanning i akupunktur* og *Rammekrav for akupunktører* representerer det sentrale i faglig kunnskap og forståelse, holdninger, verdier og ferdigheter. Dette viser grunnlaget for de krav som stilles for utdanning i akupunktur.

Både *Retningslinjer for utdanning i akupunktur* og *Rammekrav for akupunktører* må være tilfredsstillende for å kunne bli en NAFO-godkjent skole.

Studenter vil etter bestått eksamen ved godkjente institusjoner være kvalifisert for medlemskap i NAFO, dersom ingenting annet særskilt foreligger.

Retningslinjer for utdanning i akupunktur

1. Faglige verdier

Etter endt utdanning skal studentene ha tilegnet seg følgende verdier og prinsipper:

- ha kunnskap om det filosofiske grunnlaget og ulike tradisjoner innen tradisjonell kinesisk medisin (TKM)
- kunne samle, registrere og analysere klinisk informasjon som er relevant for forsvarlig og kompetent behandling
- ha kjennskap til yrkesgrupper i helsesektoren, og henvise til og samarbeide med dem
- ha oversikt over helsetjenestens oppbygging og oppgaver, og kunnskaper om de lover og regler som regulerer akupunktørens virksomhet
- kjenne til mulige bivirkninger som behandlingen kan gi, og forplikte seg til å rapportere disse inn til NAFO når og dersom de oppstår
- ha utviklet en etisk bevissthet som gjør at de møter pasienten og andre med holdninger som bygger på respekt og likeverd
- vise empati og omsorg for pasienter
- sette pasienten i sentrum av den terapeutiske prosessen, imøtekomme og respektere pasientens individuelle opplevelse av helse og sykdom
- gi god behandling både med hensyn til etikk, metode og hygiene
- holde seg faglig oppdatert.

2. Studieorganisering

2.1 Krav til opptak

Utdanningsinstitusjonen må ha innført minimum opptakskrav for studenter tilsvarende kravene for høyere utdanning, det vil si generell studiekompetanse eller realkompetanse. For generell studiekompetanse gjelder følgende krav om utdanning eller praksis, og bestemte fagkrav:

Utdanning/praksis:

Fullført og bestått 3-årig videregående utdanning eller fagopplæring med fag/svennebrev eller yrkespraksis og utdanning etter 23/5-regelen (fylte 23 år i opptaksåret og minst 5 års praksis/utdanning) og felles allmenne fagkrav (norsk, engelsk, samfunnslære, nyere historie, matematikk og naturfag).

For realkompetanse gjelder følgende:

Søkere som ikke har generell studiekompetanse og som fyller minst 25 år i søknadsåret, kan søke om opptak på grunnlag av realkompetanse. Søkeren må dokumentere minimum fem års praksis, eller en kombinasjon av praksis og utdanning. Realkompetanse er all den kompetansen en person har skaffet seg gjennom lønnet eller ulønnet arbeid, utdanning, organisasjonserfaring eller på annen måte. Hvert enkelt lærested avgjør selv hva som gir realkompetanse.

2.1.1 Opptakskomiteé

Utdanningsinstitusjonen skal ha oppnevnt en opptakskomiteé. Opptakskomiteéen skal behandle innkomne søknader om studieplass og overholde de bestemmelser som er satt i skolens opptaksreglement.

2.2 Studienivå

Studienivået må tilsvare ikke mindre enn 240 studiepoeng (stp), hvorav minimum 120 stp er akupunkturfag og 90 studiepoeng medisinske fag.

2.3 Mål for studiet

Utdanningsinstitusjonen skal tilby studentene et godt teoretisk, praktisk og klinisk kunnskapsgrunnlag som bygger på og ivaretar TKMs historiske verdier. Samtidig skal institusjonen også bidra til å utvikle og heve kunnskapsnivået i forhold til ny kunnskap innen akupunkturfaget, samt kunnskap om nyere forskning. Institusjonen skal sikre at undervisningen holder et høyt faglig nivå, i overensstemmelse med anerkjente vitenskapelige, faglige, pedagogiske og etiske prinsipper.

Det skal legges til rette for en grundig opplæring i TKM, med muligheter for faglig modning og utvikling i faget. Målet skal være å utdanne reflekterte yrkesutøvere som kan diagnostisere, planlegge og gjennomføre akupunkturbehandling innenfor rammen av TKM.

2.4 Studieplan

Studieplanen skal inneholde en beskrivelse av emne, læringsutbytte, undervisningsform og vurderingsform. Utdanningsinstitusjonen må kunne fremlegge en detaljert fag- og/eller moduloversikt med fordeling av studiepoeng/antall timers undervisning, over de ulike emner tilbudt ved studiet. Det skal også foreligge en liste over pensumlitteratur for de ulike emner.

En institusjon kan selv utarbeide, utvikle og vektlegge innhold i sin egen studieplan i forhold til den TKM-tradisjon institusjonen velger å følge. Vektlegging av innhold i akupunkturstudier varierer i forhold til de ulike tradisjonene innenfor TKM og akupunktur, men innholdet må likevel tilfredsstillende de minimumskrav som beskrives i dette dokument.

2.5 Lære og læringsprosesser

Utdanningsinstitusjonen må vise til et studieopplegg der studentene blir gitt mulighet til å kunne stille spørsmål og kommunisere, tenke kritisk, observere og reflektere.

Læreinholdet i undervisningen skal baseres på en vekslende mellom teoretisk, praktisk og klinisk kunnskap og ferdigheter. Institusjonen skal legge til rette for ulike læringsstrategier med variert metodikk slik at studentene kan arbeide forsvarlig, effektivt og selvstendig på et høyt faglig og etisk nivå.

2.5.1 Praksis

Veiledet klinisk undervisning i grupper og klinisk praksis skal gi studenten mulighet til å utvikle sine praktiske og terapeutiske ferdigheter. Gjennom klinisk undervisning skal studentene få erfare et bredt omfang av presenterte tilstander som reflekterer det som vanlig ses i akupunkturpraksis i Norge.

Undervisningen skal inkludere diagnostisering og behandling av pasienter, og planlegging av behandlingsstrategi. Studentene skal ha økende ansvar for pasienter, fra observasjonspraksis til at de personlig leder pasientene gjennom alle aspekter av behandlingsforløpet. Dette økende behandlingsansvaret skal sikre studentenes ferdighetstrening, og sørge for at studentene ved studiets slutt er i stand til å ta fullt ansvar for en sikker, etisk og kompetent behandling av pasienter.

Institusjonen må utvikle policy og prosedyrer for veilederforordninger, som vil støtte læreprosessen og sørge for at pasientomsorgen ivaretas. For at undervisningsverdien fra disse veilederne skal bli best mulig anbefales det i hovedsak ikke å ha for mange studenter i hver gruppe ved klinisk undervisning og praksis.

NAFO mener det er en stor fordel for studenters kliniske praksis at institusjonen har sin egen student-klinikk, men stiller foreløpig ingen krav om dette.

2.6 Fordypningsoppgave

Det stilles krav til at utdanningsinstitusjonen innlemmer en obligatorisk fordypningsoppgave i studieplanen. Hensikten med en slik oppgave er å sørge for at studentene får erfaring med prosjektpreget kunnskapstilegnelse, samt kliniske og/eller teoretiske studier relatert til akupunkturfaget. En slik oppgave vil gi studentene mulighet til å reflektere bredden i litteratur og forskning, og bidra til at studentene tilegner seg et kritisk blikk til faget og eventuell egen behandling.

Gjennom en fordypningsoppgave vil studenten ha mulighet for å fordype seg i et selvalgt fagprosjekt under veiledning. Oppgaven må inneholde ikke mindre enn 4000 ord. Dersom oppgaven ønskes utført av to studenter i samarbeid må oppgavens omfang inneholde ikke mindre enn 5000 ord.

Fordypningsoppgaven må være bestått før studenten får gå opp til praktisk klinisk avsluttende eksamen.

2.7 Innføring i forskning

Utdanningsinstitusjonen må sørge for at studentene får innføring i forskning og utviklingsarbeide. Hensikten skal være å gi studentene innføring i vitenskapsteori og vitenskapelige arbeidsmetoder med relevans for akupunkturfaget. Studentene skal gjennom innføring i forskning få kjennskap til aktuelle problemstillinger i forhold til akupunkturforskning, få kjennskap til de grunnleggende teorier ved vitenskapelig arbeid og vitenskapelig dokumentasjon, slik at de er i stand til å kunne vurdere dette kritisk. Studentene må gjennom studiet få kjennskap til og forstå fremgangsmåten i et forskningsprosjekt og kjenne til hvilke krav som stilles til forskningsrapporter av mindre format.

3. Studentenes rettigheter

3.1 Læringsmiljø

Utdanningsinstitusjonen har ansvar for at læringsmiljøet på institusjonen, herunder det fysiske og psykiske arbeidsmiljø, er fullt forsvarlig ut fra en samlet vurdering av hensynet til studentenes helse, sikkerhet og velferd.

Institusjonen skal, så langt det er mulig og rimelig, legge studiesituasjonen til rette for studenter med særskilte behov. Tilretteleggingen må ikke føre til en reduksjon av de faglige krav som stilles ved det enkelte studium.

3.2 Studentenes representasjon i institusjonens organer

Det skal legges til rette for at studentene kan opprette et studentorgan for å ivareta studentenes interesser og fremme studentenes synspunkter overfor institusjonens styre.

Studentene skal ha minst 20% av medlemmene i alle kollegiale organ som har beslutningsmyndighet. Der dette ikke utgjør mer enn ett medlem, skal studentene ha rett til å møte med ytterligere én student med tale- og forslagsrett.

3.3 Rett til fødselspermisjon

En student som får barn under studiene, skal gis rett til permisjon fra studiene under svangerskap og til omsorg for barn. Studenten skal ha rett til å gjenoppta sine studier på tilsvarende nivå som før permisjonen.

4. Eksamens- og vurderingsordninger

4.1 Vurdering

Utdanningsinstitusjonen må sørge for at studentenes kunnskaper og ferdigheter blir prøvet og vurdert på en upartisk og faglig betryggende måte underveis i studiet. Vurderingene skal sikre at studentene oppnår et høyt faglig kunnskapsnivå, både når det gjelder fagforståelse og ferdigheter. Vurderingen skal utarbeides i henhold til det ønskede resultat av læring.

4.2 Eksamen

For at studenten skal kunne ta eksamen må praksisperioden være fullført. Obligatoriske krav til studiedeltakelse og innlevering av individuell- og gruppearbeid må også være godkjent. Fordypningsoppgaven må også være bestått før studenten kan gå opp til avsluttende praktisk, klinisk eksamen.

Avsluttende praktisk, klinisk eksamen skal være individuell, og skal omfatte intervju, diagnostisering, behandlingsplan og behandling av pasient.

5. Faglig personale

5.1 Lærerkvalifikasjoner

All undervisning ved institusjonen skal være av høy faglig kvalitet og den pedagogiske formidlingen må følge anerkjente metoder.

Det anbefales at institusjonen har tilknyttet lærere med høy vitenskapelig kompetanse. De sentrale lærerne som underviser i akupunkturrelaterte fag ved institusjonen skal være medlem av NAFO eller minimum inneha utdanning som tilsvarer kravene for medlemskap i NAFO.

Institusjonen plikter å fremvise CV av de faglig ansatte lærere. Denne skal inneholde informasjon om utdanning, erfaring og profesjonell integritet som viser at de kan påta seg den rollen de er ansatt til, og som tilfredsstiller kravene til medlemskap i NAFO.

Institusjonen forplikter å utvikle lærerstaben, både med hensyn til pedagogisk og faglig kompetanse.

5.2 Krav til praksisveiledere

Dersom institusjonens studenter har tilgang til å benytte eksterne akupunktører som veiledere ved klinisk praksis, må disse veilederne inneha utdanning som minimum tilsvarer kravene til medlemskap i NAFO.

Annet krav til eksterne veiledere må være at de innehar ikke mindre enn tre års* praksiserfaring etter endt akupunkturutdanning.

*Dersom en utdanningsinstitusjon finner det vanskelig å skaffe til veie en ekstern veileder med minimum tre års praksiserfaring, for eksempel i et distrikt med få akupunktører, kan det søkes om unntak for denne regel.

6. Infrastruktur

Infrastrukturen skal være tilpasset organisering og undervisning og stå i forhold til studiets mål.

Tekniske og administrative tjenester skal være tilpasset studiet og antall studenter, og studentene skal sikres tilstrekkelig tilgang på IKT-ressurser.

Bibliotekjentene skal være lett tilgjengelige og stå i samsvar med studiets faglige innhold og nivå.

Skolen skal ha egnede undervisningslokaler.

7. Kvalitetssikring

7.1 Kvalitet og kvalitetssikringssystem

Utdanningsinstitusjonen skal ha et system for kvalitetssikringsarbeid som sikrer kontinuerlige forbedringer, gir tilfredsstillende dokumentasjon av arbeidet og som er egnet til å avdekke sviktende kvalitet.

Kvalitetssikringssystemet skal omfatte alle prosesser som har betydning for studiekvaliteten, fra informasjon overfor mulige søkere til avslutning av studiet. Rutiner for studentevaluering av undervisning, selvevaluering og institusjonens oppfølging av evalueringer, dokumentasjon av institusjonens arbeid med læringsmiljøet, samt rutiner for kvalitetssikring av nye studietilbud skal inngå.

Et godt kvalitetssikringssystem er både et styringsinstrument for institusjonen og et praktisk redskap for jevnlig forbedringer i den løpende virksomheten. Systemet bør derfor bygge på rutiner som er nært knyttet til selve læringsprosessene og læringsmiljøet, og som motiverer og drar de ansatte og studentene med i arbeidet.

7.2 Standard for kvalitetssikring

NAFOs standarder og retningslinjer for kvalitetssikring følger de europeiske standardene vedtatt i Bologna-prosessen 20.mai 2005. Disse standardene for intern kvalitetssikring av utdanning er dermed forpliktende for utdanningsinstitusjonen som søker om å bli eller forbli godkjent av NAFO.

Plan og prosedyrer i kvalitetssikringsarbeidet

Skolen bør ha en plan med tilknyttede prosedyrer for å sikre kvalitet og nivå i sine studieprogram. Skolen bør også eksplisitt forplikte seg til å utvikle en kvalitetskultur som anerkjenner betydningen av kvalitet og kvalitetssikring i arbeidet. For å oppnå dette bør institusjonen utvikle og implementere en strategi for kontinuerlig kvalitetsutvikling. Strategi, plan og prosedyrer for kvalitetssikring bør ha formell status og være offentlig tilgjengelig. De bør også omfatte studenters og andre interessenters medvirkning.

Godkjenning, kontroll og periodisk gjennomgang av programmer og grader

Institusjonene bør ha formelle mekanismer for intern godkjenning, overvåking og periodisk evaluering av studieprogram.

Vurdering av studenter

Studenter bør vurderes etter regler, kriterier og rutiner som er offentlig kjent og som anvendes konsekvent.

Vurdering av undervisningspersonalet

Institusjonen bør ha rutiner for å sikre at lærere som underviser studenter er kvalifiserte og kompetente

for oppgaven. Sikringsrutinene gjøres kjent for dem som foretar eksterne evalueringer og de bør kommenteres i rapporter.

Ressurser og støtte til studentenes læring

Institusjonene bør sikre at tilfredsstillende ressurser er tilgjengelige til støtte for studentenes læringsprosess, og at disse er tilpasset de enkelte studieprogram.

Informasjonssystemer

Institusjonene bør sikre at det foretas innsamling, analyse og bruk av informasjon/data som er relevant for god styring av studieprogrammene.

Offentlig informasjon

Institusjonene bør jevnlig publisere oppdaterte og objektiv informasjon om studieprogrammene, både av kvantitativ og kvalitativ art.

7. Evaluering

NAFO reviderer godkjente utdanningsinstitusjoner med jevne mellomrom.

NAFO reviderer godkjente utdanningsinstitusjoner med det formål å undersøke kvaliteten, om de fremdeles oppfyller kriteriene og standardene satt av NAFO.

NAFOs oppnevnte sakkyndige komité vil stå for den faglige vurderingen av utdanningstilbudet eller institusjonen, og skriver en rapport. Som grunnlag for sin vurdering skal komiteen gjennomgå både kvalitative og kvantitative data.

Kvalitative data får de sakkyndige gjennom selvevaluering fra institusjonen. I selvevalueringen får skolen selv mulighet til å vurdere hvorledes studietilbudet er sammenlignet med NAFOs kriterier og standarder.

Kvantitative data får de sakkyndige gjennom skjema utarbeidet av NAFO. I tillegg vil det være gjennomført kandidatundersøkelse, der nåværende og tidligere studenter får mulighet til å si noe om hvorledes de oppfatter kvaliteten på det som er revidert.

Den sakkyndige komiteen besøker til slutt institusjonen for selv å vurdere det de ser og hører, opp mot de andre informasjonskildene. I sammenheng med slike besøk er intervju av studenter og ansatte en sentral kilde til informasjon.

NAFO skal også ha rett til å kunne delta med en observatør under praktisk klinisk avsluttende eksamen, for å kunne gjøre sine vurderinger av denne praksis.

På bakgrunn av de opplysninger komiteen har fått, skal komiteen levere en innstilling med anbefalinger til NAFO.

Som følge av revisjonsprosessen kan godkjenning av en institusjon trekkes tilbake – det vil si at skolen ikke lenger er godkjent av NAFO. Vedtaket om tilbaketrekking av godkjenning, som gjøres av styret i NAFO, bygger på den sakkyndige komiteens rapport.

